

Aký to má zmysel?

Správanie vášho psa nie je dobré alebo zlé – jednoducho iba je. Keď ste však zmätení, znepokojení alebo len pobavení tým, čo robí, môžete sa stať psím detektívom a zistiť, čo sa skutočne deje, keď si položíte jednu zásadnú otázku: „Aký zmysel to má pre môjho psa?“

Je ľahké dať čudnejším zvykom a výrazom psa ľudské vysvetlivky a vtipné titulky; teraz budeme uvažovať o ich skutočnom zmysle. To je kľúčom k pochopeniu našich psíkov, pretože ony nepovažujú svoje voľby za správne alebo nesprávne, ale pýtajú sa: „Je to prospešné, aby som prežil, alebo nie?“ Ak neviete, prečo váš pes niečo robí, použite pravidlo „Aký to má zmysel?“, aby ste prišli na to, čo chce v takejto

situácii dosiahnuť. Preskúmajte, čo ste robili vy, iná osoba alebo zviera pred týmto správaním, aké bolo prostredie okolo vášho psa, čo sa dialo potom a aká bola jeho špecifická reč tela. Keď to urobíte, identifikácia typu správania vám pomôže rozhodnúť sa, ako reagovať. Mnohé spôsoby správania uvedené v tejto knihe aplikujú túto stratégiu na pochopenie, čo si psy myslia – hľadajte indície zmyslu.

... získal pes

- pozornosť alebo spoločnosť?
- prístup k niečomu, čo má rád?
- uvoľnenie alebo úľavu?
- potravu?
- hračku alebo maškrtu?
- pociť úspechu?

... vyhol sa pes

- konfrontácii alebo útoku?
- bolesti alebo strachu?
- frustrácii?
- strate niečoho ako hračka?

Typy správania

Keď pochopíte, do ktorej kategórie patrí správanie vášho psa, pomôže vám to vyriešiť, čo si váš pes myslí a čo by ste mali urobiť.

- **Upokojujúce signály**, ako je olizovanie pier a zívanie, pomáhajú psom znižovať napätie, vyjadrovať strach alebo sa vyhýbať sporom v spoločenských situáciách. Keď ich zbadáte a rýchlo zareagujete, zastavíte vystupňovanie vecí do agresie.
- **Naučené správanie** sa posilňuje, keď sa vášmu psovi vyplatia, a potláčajú, keď sa nevyplatia. Pes tieto rozhodnutia robí vedome, ale dajú sa odnaučiť. Niektoré spôsoby správania sú naučené a zároveň aj podmienené. Napríklad váš pes by mohol podmienene reagovať strachom, keď zbadá klieštiky na pazúry, a následne prejaví agresiu, lebo sa naučil, že tým môže strihanie pazúr zastaviť.
- **Klasicky podmienené správanie** prebieha bez rozmyšľania a sú spojené s emocionálnou alebo fyzickou reakciou. Pokiaľ zakaždým škľbnete vódzku, keď váš pes stretne iného psa, rozvinie sa uňho podmienený pocit strachu, pretože sa to opakovane spája so škrténím a s frustráciou.
- **Ritualizované správanie** sú miernou alebo prehnanou verziou kľúčových zručností potrebných na prežitie, ktoré sa časom prispôbili na sociálne využitie, ako je vrčanie a chňapanie vzduchu počas potýčok namiesto skutočného hryzenia alebo hlučného hrania sa na boj.
- **Vytesňovacie správanie**, ako je škrabanie alebo nadmerné pitie, sú bežné, ale čudne načasované. Zvyčajne signalizujú sociálnu nepohodu alebo stres – ako pozeranie do mobilu v rušnom výťahu.
- **Atavistické správanie** už nie je potrebné na prežitie, no stále sa objavuje, napríklad pes sa točí dookola predtým, ako si ľahne v pelechu, aby udupal neviditeľnú trávu.
- **Sexuálne správanie** sú, nuž... veď viete!
- **Predátorské správanie** pomáhajú psovi nájsť a zabiť korisť na obživu.
- **Maladaptívne správanie** sú z krátkodobého hľadiska v poriadku, no z dlhodobého sú škodlivé, napríklad naháňanie vlastného chvosta alebo požíranie odpadkov.

Hromadenie stresu

Psy označované ako nepredvídateľné, nepriateľské alebo agresívne v skutočnosti môže vyviešť z miery „nahromadený stres“. Zatiaľ čo jedna udalosť môže vyvolať určitý stres, ak sa tieto spúšťače reťazia za sebou, nakoniec môžu v psovi prekročiť prahovú hodnotu stresu, takže náhle začne štekať a vrhať sa, vypne alebo sa skryje.

Všetci sme zažili situáciu, keď stačila posledná kvapka, aby pohár trpezlivosti pretiekol. Keď máme dobrý deň, úroveň stresu je nízka a cítime sa v poriadku, ale inokedy, keď rozleje-me kávu, zapatrošíme kľúče a potom uviazneme v dopravnej zápche, sa stres môže nahromadiť, až zlostne vybuch-neme na iného vodiča alebo kolegu. Pri psoch je to rovnaké; k ich spúšťačom patrí všetko, čo vyvoláva vzrušenie, obavy, nepohodu alebo frustráciu. Každá udalosť ich trochu viac nahnevá, až

nakoniec stačí posledná kvapka – hoci len pes, ktorý na ne šteká –, aby prekro-čili svoju prahovú hodnotu stresu, takže vypuknú v „nepredvídateľnú“ agresiu, stuhnú, či dokonca utečú. Bez našej po-moci sa nezačnú opäť správať pokojne.

Ako zvládnuť „odisteného“ psa:

- V záchvate paniky vás pes nepočuje. Pomôžte mu uniknúť z tejto situácie a dajte mu čas a priestor na upokojenie.
- Nekričte ani nekroťte psa, keď šte-ká alebo sa vrhá, napríklad trhnutím

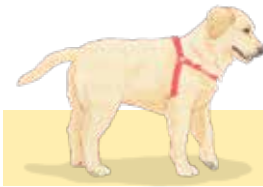
Ako sa hromadí stres

Každá udalosť zvyšuje v psovi hladinu napätia, často bez po-všimnutia, až kým nevybuchne.

Pod prahovou hodnotou

Pes je pokojný/uvolnený.

Spúšťač č. 1

Drzne mu nasadili postroj
= vzrušenie (z prechádzky)
a nepohoda.

Spúšťač č. 2

Silno ho ťahajú na vôdzke
= frustrácia z bolesti
a nepohody.

za vôdzku – naučí sa vidieť vás ako ďalšie „monštrum“ v už desivej situácii. Hoci by to v danej chvíli mohlo zastaviť štekajúce, nezmení to skryté emócie a reakcie psa by mohli byť v budúcnosti ešte nepredvídateľnejšie.

Ako predísť hromadeniu stresu:

- **Študujte reč tela svojho psa**, aby ste si všimli jemné známky narastajúceho napätia. Počkajte, kým pes zo seba doslova nestrasie účinky jedného spúšťača tým, že potrasie celým telom, až potom ho nechajte naraziť na ďalšiu desivú či vzrušujúcu vec.
- **Naučte sa rozoznávať spúšťače vášho psa**, potom ku každému z nich pristupujte ako k samostatnému tréningovému cieľu, aby ste psa naučili, že spúšťače môžu znamenať

aj zábavu. Napríklad ak intenzívne reaguje na iné psy, použite maškrtu, aby ste ho naučili hľadiť na iné psy a potom odvrátiť pohľad, a to zo vzdialenosti, v ktorej váš pes môže byť uvoľnený, potom sa priblížite. Ak sa váš pes vonku silno stresuje, namiesto prechádzok vyskúšajte tréningový „relaxačný týždeň“.

- **Chôdza s voľnou vôdzkou** a tréning s dlhou šnúrou znižujú fyzické napätie a pomáhajú psovi cítiť sa uvoľnene, kým je na vôdzke, zatiaľ čo tréning s maškrtami môže pomôcť zmeniť frustráciu alebo strach na pozitívne očakávanie.
- **Povzbudzujte psa**, aby si trochu poľúchal, kým je ešte pod prahovou hodnotou, a pochváľte ho za uvoľnené držanie tela. Dobrý deň vášho psíka je aj váš dobrý deň!

Prahová hodnota

